

Seriál Labyrint světa a ráj srdce

Metodika k dílu: Na hradě královny Fortuny

Základní informace naleznete v příloze [Jak používat metodiky Labyrint](#).

Popis seriálu:

V každém díle vystupují tři hlavní postavy – **Poutník** (který představuje samotného Jana Amose Komenského), **Všudybud** (průvodce, který má právo být všude a volně se pohybovat v Labyrintu) a **Mámení** (tlumočník neboli komentátor). Od Mámení dostal Poutník brýle mámení, přes které vidí vše ve světě zkresleně v růžových barvách. Ale naštěstí je schopen nad brýlemi vidět svět takový, jaký doopravdy je. Poutník vstupuje do **Labyrintu světa**, aby našel štěstí, smysl života a své životní povolání. Na začátku dostal od **Osudu** povolení si nejprve vše prohlédnout a až pak si zvolit své povolání. Vládkyní celého světa je královna **Moudrost**, ve skutečnosti **Marnost**.

Průvodci přivádějí Poutníka na hrad královny Fortuny. Tam prý najde opravdové bohatství a štěstí.

45 min

Osnova:

1. Video – Na hradě královny Fortuny
2. Diskuze - Bohatství
3. Pohybová aktivita - Škatulata
4. Příběh - Okovy
5. Video ukázka - Pravé štěstí
6. Akční krok na závěr

Pomůcky: truhlička/krabička, lano

Cíle:

1. Žák si uvědomí, že být bohatý není špatné, ale je důležité mít k bohatství zdravý postoj
2. Žák pochopí, že bohatství nepřináší jen samé příjemné věci
3. Žák je motivován zůstat ve vztahu k bohatství svobodný, nenechat si svou svobodu vzít
4. Žák přemýšlí o tom, v čem spočívá opravdové štěstí

Hlavní myšlenka: Žijeme ve společnosti, která má nejen dostatek všeho, ale dokonce nadbytek. Je důležité se nenechat ovládnout hromaděním věcí a jejich konzumem, ale naučit se mít k bohatství zdravý postoj. Je třeba si připomínat, že v životě jsou důležitější i jiné věci, než jen majetek a peníze.

1. Video - Mezi mamonáři

Pustíme video.

5'

Co jste ve videu viděli?

(Video ukazuje, že člověk vynaloží obrovské úsilí, aby získal štěstí, a pak se dostane do „vězení“ (obrazně řečeno je spoután).

Co se vám (ne)líbilo?

Co si představíte, když se řekne „fortuna“?

(Sázková kancelář; angl. „fortune“ = jmění, bohatství; lat. „fortuna“ = osud, štěstí, štěstěna, náhoda; v římské mytologii je bohyně náhody, osudu, je personifikací štěstí, naděje v dobré pořízení a zosobňuje nevypočitatelnost života. Může být zobrazována zahalená a slepá).

Jakými způsoby se lidé ve videu snažili dostat ke svému štěstí?

(brány: nepravost, lež, úskok, násilí; uprošování Náhody – úřednice Fortuny)

Jaký dojem o štěstí získal Poutník?

Na štěstí můžeme nahlížet různými pohledy - a o tom bude dnešní program.

Ve videu bylo štěstí představeno v různých podobách, bylo rozmístěno do tří pater (1. patro bohatí lidé, 2. patro rozkoš, 3. patro mocní a slavní lidé), my se zaměříme na první patro – bohatství.

5'

2. Diskuze - Bohatství

Cíl: Žák si uvědomí, že být bohatý není špatné, ale je důležité mít k bohatství zdravý postoj.

Diskuze:

Proč lidé chtějí peníze? Proč chtějí být bohatí?

Kolik musí člověk mít, aby se cítil bohatý/šťastný?

Chtěli byste být bohatí?

Proč vy chcete být bohatí? Co dobrého nebo špatného vám to může přinést?

(možnosti, luxus, zážitky, bezstarostnost, pocit bezpečí, sebevědomí, nezávislost, moc, ale i závist, strach, špatné svědomí, samotu, atd.)

Vysvětlete rozdíl mezi bohatým člověkem a mamonářem.

(Nechat žáky hledat významy.

Mamonář je člověk toužící po bohatství, lakomec, chamtivec, jeho postoj k bohatství je nezdravý.)

5'

Zahrajeme si teď aktivitu, která nám ukáže, že s bohatstvím to není tak jednoduché.

3. Pohybová aktivita - Škatulata

Cíl: Ukázat žákům, že bohatství nepřináší jen samé příjemné věci.

Učitel zadává pokyn:

„Vymění si místa ti,...“, žáci se přesouvají,

Učitel může jednotlivé kroky dětí lehce komentovat (příklady otázek či komentářů jsou v závorkách).

1. *„kdo chtějí být bohatí.“ (vidím, že většina z vás chce/nechce být bohatá)*
2. *„kdo by si připadal bohatý, kdyby měl milion.“ (kolik je potřeba, pokud ne milion?)*
3. *„komu bohatí lidé připadají nafoukaní.“ (proč se to tak může jevit?; bohatství sebevědomí zvyšuje, ale může to být i jen dojem toho, kdo tolik nemá a závidí)*
4. *„kdo si myslí, že bohatí lidé mají bezstarostný život.“ (jaké starosti bohatý člověk nemusí řešit?; jaké starosti může mít?)*
5. *„kdo si myslí, že bohatí lidé snadno najdou přátele.“ (budou to opravdoví přátelé?)*
6. *„kdo si myslí, že k bohatství lze přijít i poctivou prací.“ (jakými jinými způsoby lidé dosahují bohatství?)*

Reflexe: Ukázali jsme si, že k bohatství lze přijít různými způsoby a že nepřináší vždy jen příjemné věci.

8'

4. Příběh - Okovy

Cíl: Zůstat ve vztahu k bohatství svobodný a nenechat si svou svobodu vzít.

Ve videu jsme viděli okovy/řetězy. V následujícím příběhu si ukážeme, co to znamená být spoután.

Učitel čte příběh. Dobrovolník přijde k tabuli, zastupuje hrdinu čteného příběhu, řídí se instrukcemi v závorce. Učitel začíná vyprávět (číst):

Valdemar/Viola ukončil/a školu, chce se osamostatnit a založit rodinu, nastoupí proto do dobře placené práce (*dobrovolník se posadí na židli - své pracovní místo*). Je šikovný/á, spolehlivý/á, a protože se mu/jí daří, vydělává dost peněz (*dostane do rukou krabičku/truhličku a do ní pár kamínků*). Dobře se ožení/vdá a založí rodinu. Daří se mu/jí, truhlička se plní dál (*učitel vloží další kamínky do krabičky*). Svůj výdělek využívá pro radost svou i své rodiny - tráví spolu čas, chodí do restaurace, jezdí na výlety... V práci mu/jí bylo přidáno, ale musí v ní trávit mnohem více času, někdy i víkendy (*učitel přisype kamínky, přiváže provazem obě dobrovolníkovy nohy k židli*). Děti rostou, rodina si žádá své, Valdemar/Viola se rozhodl/a nakoupit nemovitosti a pronajímat je. Přibýlo peněz (*učitel nasype další kamínky*), přibýlo starostí, ubylo času na rodinu (*učitel přiváže dobrovolníka v pase k židli*). Rodina dál jezdila na výlety a chodila do restaurací, avšak bez něj/ní, byl/a příliš zaneprázdněn/a svými obchodními zájmy. Náš/Naše Valdemar/Viola ale nebyl/a hloupý/á. Stihl/a si včas uvědomit, že je svázán/a a je osamělý/á. Tohle si nepřál/a. Takto si své štěstí nepředstavoval/a.

Co by podle vás měl/a Valdemar/Viola udělat? (*žáci navrhnou, co má udělat*).

(*Např. vrátit se do svobody, kdy nemusí „vstát ze židle“, může vydělávat dál, avšak nikoli za cenu spoutání.*) (*Dobrovolník poté odloží truhličku a odváže se*).

Reflexe:

Kdy dojde k tomu, že bohatství člověka ničí? Co byly ty okovy?

Může mít člověk bohatství a zároveň k němu ne být připoutaný?

Jak se pozná, že je někdo připoutaný a někdo ne?

(Z toho, co děti říkají, by mělo vyplynout, že přílišným lpěním na penězích a majetku se stáváme nesvobodnými a navíc můžeme působit i směšně, jak jsme viděli ve video ukázce, anebo naopak, že bohatství můžeme využít pro dobré věci.)

Všudybud to shrnuje následujícím tvrzením:

„Mít dary a neumět je používat je větší starost než rozkoš.“

Možná znáte pohádku Tři veteráni, kde vojáci dostali od trpaslíků dary (např. měšec s nekonečným množstvím peněz), ale nepřineslo jim to štěstí, neuměli to používat a dostalo je to do průšvihů.

12'

5. Video ukázka - Pravé štěstí

Cíl: Přemýšlet, v čem spočívá opravdové štěstí.

Pustíme si část videa pro potvrzení toho, co jsme před chvílí zažili.

Můžete si všimnout, jak se bohatství mění v okovy, i to, jak směšně vypadá Všudybud na hromadě zlata (s brýlemi)/hnoje (bez brýlí).

Poutník má v závěru zajímavý komentář, všimněte si, co řekne.

Pustíme ukázkou videa 3'32 až do konce (cca 1,5 min.).

2'

Co Poutník na konci řekl?

(Necháme děti říci; „O takové štěstí, jaké tady vidím, já nestojím.“)

Jak tedy myslíte, že si Komenský představoval skutečné štěstí?

Jak se jeho představa shoduje s vaší představou o štěstí?

Štěstí chceme všichni a všichni ho hledáme.

Pokud hledáme své štěstí v pomíjivých věcech, pak naše štěstí bude vždy pomíjivé.

Citát J. A. Komenského:

„Nezkratná touha po majetku působí chamtivost. Je to neukojitelné zlo, protože chamtivec se bohatství nikdy nenasytí.“

Obecná porada o nápravě věcí lidských II. 207

Je výsadou člověka hledat věci, které nás přesahují.

Měli bychom využít tu příležitost a hledat i nepomíjivé věci.

Je otázka naší volby, kolik času v našem životě dáme tomu, co bychom si ještě chtěli dopřát anebo hledání toho, na čem nám opravdu záleží.

5'

6. Akční krok na závěr

Vyviň úsilí a udělej něco, čím ukážeš, na čem ti opravdu záleží.

(Např. Jestli je pro vás důležitá rodina, co dnes uděláte, aby se dozvěděli, že jsou pro vás důležití?)

3'